

Баранов Г.О., Печенова Я.В.

Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси, бульвар
Т.Шевченка, email: Khramova74@ukr.net

ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ МАРГАРЕТ ТЕТЧЕР У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ

***Анотація.** Розглянуто деякі аспекти Кейнсіанської політики, яка використовувалася Великобританією після Другої світової війни і поступово втратила свою значимість, але змусила Великобританію боротися в стагфляції. Економісти монетаризму запропонували свої ідеї щодо контролю над інфляцією та повернення рівня безробіття до природного рівня. Наприклад, М. Тетчер, будучи прем'єр-міністром Великобританії з 1979 по 1990 рік, провела серйозну реформу, засновану на теорії монетаризму. У статті проаналізовано переваги та недоліки цієї політики, а також означено перспективи використання її позитивних кроків.*

***Abstract.** Keynesian policies were used by Great Britain after the Second World War and gradually lost their relevance, but caused Great Britain to struggle in stagflation. Monetarist economists offered their ideas for controlling inflation and returning unemployment to a natural level. For example, M. Thatcher, being the prime minister of Great Britain from 1979 to 1990, carried out a serious reform based on the theory of monetarism. The article analyzes the advantages and disadvantages of this policy, as well as the prospects for using the positive steps of this policy.*

***Ключові слова:** Економічна реформа, монетаризм, кейнсіанська політика*

***Key words:** Economic reform, monetarism, Keynesian policy*

Після Другої світової війни Кейнсіанська політика поступово втратила свою значимість, але змусила Великобританію боротися в стагфляції. М. Тетчер, будучи прем'єр-міністром Великобританії протягом 1979 – 1990 рр., провела серйозну реформу, засновану на теорії монетаризму [1-2]. М. Тетчер скоротила соціальні державні витрати і підштовхнула до приватизації багатьох підприємств, що призвело як до досягнень, так і до проблем.

1979 р., коли Маргарет Тетчер стала прем'єр-міністром, Великобританія вступила в період стійкої економічної стагнації та промислового занепаду, країна проходила рецесію 1970-х років. У всіх сферах були потрібні реформи, однак необхідно було прийняти рішення про те, як проводити реформу і визначити чи

будуть захищені соціальні верстви населення. М. Тетчер почала впроваджувати політику монетаризму в управлінні національною економікою і вважала, що це єдиний спосіб врятувати Британію від стагфляції [2]. М. Тетчер сприяла зниженню обмінного курсу, купуючи багато іноземної валюти і знижуючи відсоткові ставки, і а також заохочувала інвестиції у Великобританію. Було запроваджено суворий міграційний контроль і жорстку політику після заворушень у британських містах 1981р. Інший спектр політики включав приватизацію комунальних підприємств (газ, воду, телекомунікації тощо) і реформу соціального забезпечення, що доповнювалося жорсткою політикою активізації ринку праці. До 1990 р. рівень інфляції суттєво знизився (як показано на рис.1) і 40% державних підприємств Великобританії були передані приватним підприємствам.

Рисунок 1. Рівень інфляції у Великій Британії [2]

Політика монетаризму, очевидно, досягла певних успіхів. Однак зв'язок між грошовою масою та інфляцією виявився набагато слабшим, ніж передбачала монетаристська теорія. Безробіття на початку 1980-х років досягло високого рівня – 3 млн.чоловік, ці люди стали жертвами грошово-кредитної політики М. Тетчер, що призвело до критики уряду. Наприклад, у 1981 р. у листі до газети «Таймс» 365 економістів підписали листа, в якому закликали британський уряд змінити свою економічну політику.

Результатом більш регресивної податкової системи і зростання безробіття, в 1980-х роках стало помітне зростання нерівності. Політика Маргарет Тетчер призвела до більшого розділу нації і збільшила прірву між багатими і бідними [3]. Безсумнівно, реформа М. Тетчер принесла велику користь Великобританії, але не варто забувати, що реформа не відбудеться без наполегливості. Немає реформи, яка б існувала без перерозподілу та болю. Це

неминуче принесе негативний резонанс низці людей, які втратили прибуток і схильні виступати проти реформи.

Сьогодні, коли відбуваються реформи, мужність і наполегливість М. Тетчер можуть стати в нагоді політикам і економістам. Політика М. Тетчер викликала високий рівень безробіття та поставила під загрозу соціальну стабільність, але інфляцію вдалося знизити і до країни було залучено багато інвестицій. Особиста і політична жорсткість М. Тетчер у політиці та економіці заслужила повагу як з боку друзів, так і з боку опонентів, що потребує подальшого дослідження для означення планового виходу з будь-якої економічної кризи.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Tribe Keith. Economic careers: economics and economists in Britain. 1930-1970. Britain, 1997, p. 61.
- [2] P. Stepney. The Legacy of Margaret Thatcher-A Critical Assessment. *Open Journal of Social Sciences*, 2014. vol. 2, pp. 134-143.
- [3] Юхименко П. І., Леоненко П.М. Історія економічних учень. Навчальний посібник / К. : Знання-Прес, 2005. 583 с.